

244 Szerszámgépek, műhelyek, felszerelések a régi Budapestről

A Kiscelli Múzeum — Budapest múzeum. A főváros térképen, metzsten, fényképen megörökített ezerféle változata, társadalmi életének dokumentumai írásban, képben, kőben, ipari emlékekben sorakoznak gyűjteményében.

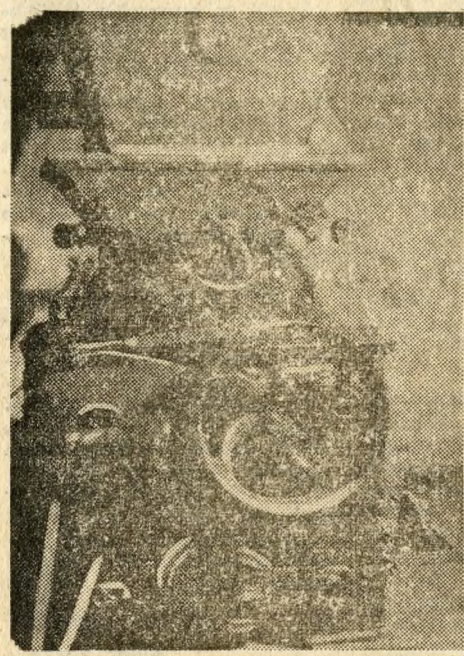
Az ipari emlékeket későn kezdték gyűjteni. Főleg a

tó és a rángömblyító szer-
szám, mellyel fiákereseknek
dolgozott.

Újabb levelek, újabb nevek,
újabb ajánlatok.

— Mi a legérdekesebbnek
ígérkező tárgy?

— Teljes kötélgyártó, kádár
és szíjgyártó műhely felsze-
relését ígéri. Egy vidéki ka-

A XIX. század végéről származik ez a rendkívül ritka lelet, a Ganz-Mechwart féle hengerszék. A most felkutatott hengerszéken kívül csak a Kiscelli Múzeum tulajdonában van még egy hasonló szerkezet

termelés gépesítésének kez-
deti korszakából maradt ke-
vés dokumentum. Korábbi, a
céhes ipar termékeit sok
mestermű, remekmű és szer-
szám illusztrálja.

Most újabb gyűjtőakciót
indított a múzeum. Korai
szerszámgepeket, műhelyeket,
felszereléseket, ipari termé-
keket gyűjtenek — a XIX.
század végéről, a századfordu-
lóról — a legkülönbözőbb
iparágakból. A műszeripar
emlékeit a második világhá-
ború korából — hiszen a ma-
gyar műszeripar kezdete e
korra tehető.

Dr. Tóth Imrével, a Kis-
celli Múzeum munkatársával,
a gyűjtés vezetőjével beszél-
gettünk.

— Felhívásunkra máris so-
kan jelentették be, hogy bir-
tokukban van régi gép, szer-
szám. — Egy halom levelet
vesz elő. — 1860-ból szármá-
zó ekefejet ajánl egy VIII.
kerületi lakos. Tiszakécskéről
kaptuk ezt a levelet, melyben
rég, budapesti kovácsműhe-
lyének teljes felszerelését kí-
nálja a tulajdonos. Különösen
érdekes a hidegvas ráfforrasz-

laposmester kézi meghajtású
centrifugát, gőzkazánt őriz.
Érdeklődéssel vetünk hírt
egy XIX. századi Ganz-
Mechwart-féle hengerkerékről,
ugyancsak XIX. századi Ganz
lendkerekes benzinmotorról,
múlt századi cséplőgépdobról,
gőzgépszabályozó szerkezet-

Budapestre vonatkozó újságcikkek			
Szerző:	K. M.		
Cím:	Szerszámgépek, műhelyek, felsze- relések a régi Budapestről		
Forrás:	Műszeripar Magyar- ország		
(Hely)	1866. márc. 17.		
(Idő)			
(Köt. v. fiz.)			
(Oldal)			
Tárgy	OSZTÁLYOZÁS		
Hely	708		
Idő	Kiscelli Múzeum		
Személy	11966.		
Helyszám			

ről, egy Bánki—Csonka-féle karburátorról, vagy a Kállai-féle motorgyár termékéről.

A múzeológus noteszében sokasodnak a címek, a budapesti és vidéki levélírók címei — akiket sorra látogatnak. Hiszen előfordul, hogy téves adatok alapján tulajdonítanak egy-egy tárgynak múzeológiai értéket a tulajdonosok.

— Kik a levélírók?

— A legkülönbözőbb foglalkozású emberek, budapestiek és vidékiek. Több kisiparos vagy volt mester reagált máris múzeumunk felhívására. A továbbiakban is főleg a kisiparosok ajánlataira számíthatunk — az iparosok közül sokan őriznek még apjuk, nagyapjuk műhelyéből származó szerszámot, gépet. Olyanokat, melyek a nagyiparban már nem találhatóak meg. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy a Kisiparos Újság nyilvánossága előtt hívjam fel a kisiparosok figyelmét a Kiscelli Múzeum gyűjtő akciójára. Kérjük, írják meg, ha van régi, Budapestről származó gépük, szerszámuk. (A múzeum címe: Bp. III., Kiscelli út 108.)

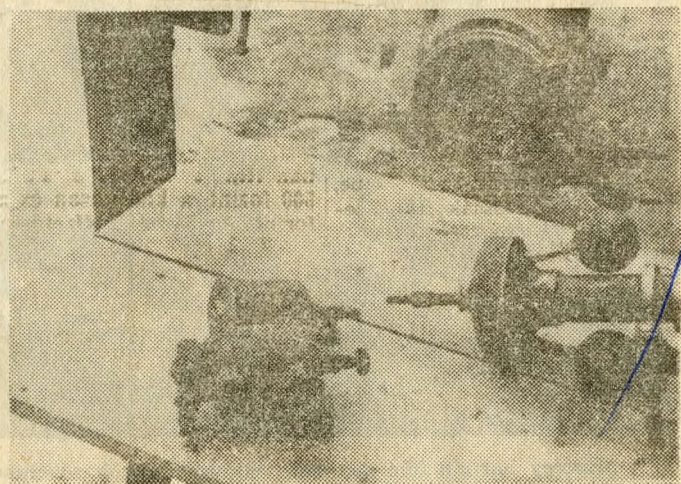
— Vásároltak már valamit a gyűjtés keretében?

— Igen. És néhány felkutatott tárgy megvételéről később döntünk.

— Hol láthatjuk majd az újonnan szerzett ipari műemlékeket?

— A gyűjtés befejezése után a Kiscelli Múzeumban kiállítjuk majd a „leleteket”. S 1967-ben, a budai vár E-épületében rendezendő város-történeti kiállításon is szerepelnek majd gyűjtésünk legértékesebb darabjai.

K. M.

Vidékről ajánlották fel ezt a múlt századi benzinmotort, a Bánki—Csonka-féle karburátorral